A

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok II. Nr. 44 (343) Włocławek, sobota niedziela 22/23 lutego 1947 roku. Cena 3 złote

Mała Konstytucja

Dzień 19 lutego 1947 roku stał się fundamentalnym dniem nowej historycznej rzeczywistości polskiej.

W dniu tym olbrzymią większością 330 głosów przeciwko 17 głosom PSL-u Sejm Ustawodawczy przyjął ustawę konstytucyjną, która będzie obowiązywała do czasu uchwalenia nowej Konstytucji, dostosowanej do obecnych wymogów Polski Ludowej.

Uchwalona ustawa o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej składa się z 38 artykułów ujętych w dziewięć rozdziałów.

Ustawa mówi o tym, że władza zwierzchnia należy do narodu, a najwyższe organy tej władzy to: w zakresie ustawodawstwa — Sejm Ustawodawczy, w zawresie władzy wykonawczej — Prezydent R. P., Rada Państwa i Rząd oraz w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezawisłe sądy.

Sejm Ustawodawczy powinien uchwalić Konstytucję R.P., załatwić konieczne w okresie swego istnienia ustawodawstwo, powinien spełniać kontrolę nad działalnością rządu oraz ma ustalać zasadniczy kierunek polityki państwa. Sejm może udzielić Rządowi pełnomocnictwa do wydawania dekretów z mocą ustawy, lecz nie może przekazać spraw związanych z konstytucją, ordynacją wyborczą, kontrolą państwową, trybunałem stanu, budżetem, planem gospodarczym, podatkami, zmianą systemu monetarnego, poborem rekruta, ustrojem samorządu i ratyfikacją umów międzynarodowych. Sejm będzie zwołany na sesję jesienną, najpóźniej w październiku i na sesję wiosenną, najpóźniej w kwietniu.

Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany przez Sejm na okres 7-miu lat bezwzględną większością głosów w obecności conajmniej dwóch trzecich liczby posłów. W razie opróżnienia urzędu Prezydenta R. P. Sejm dokona niezwłocznie wyboru nowego Prezydenta.

Rada Państwa składa się z Prezydenta R. P., Marszałka i wicemarszałków Sejmu oraz prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa. W czasie wojny do Rady Państwa wchodzi również Naczelny Dowódca W. P. Na jednomyślny wniosek Rady Państwa Sejm może uzupełnić skład Rady, powołując dalszych, najwyżej trzech członków. Rada Państwa sprawuje nadzór nad terenowymi radami narodowymi, zatwierdza dekrety z mocą ustawy, podejmuje uchwały w przedmiocie wprowadzenia stanu wyjątkowego lub wojennego, wyraża zgodę na ogłoszenie ustaw o budżecie, narodowym planie gospodarczym i rozpatruje sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli.

Na czele Rządu stoi Prezes Rady Ministrów, pod którego przewodnictwem ministrowie tworzą Radę Ministrów.

Rada Ministrów obradująca w sprawach wyjątkowej wagi pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej tworzy t. zw. Radę Gabinetową.

Trzeci najwyższy organ Rzeczypospolitej — wymiar sprawiedliwości — należy do sądów, a sędziowie w sprawowaniu swego urzędu są niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

Tak wygląda w skróceniu t. zw. „Mała Konstytucja".

Charakterystyczną i dodatnią cechą ustawy konstytucyjnej jest harmonijna konstrukcja wzajemnego stosunku najwyższych organów Państwa.

Silny Sejm i silny Rząd — oto dwie główne cechy „Małej Konstytucji".

Jest ona zbudowana na realnych podstawach, a oddana została do wykonania ludziom, którzy będą najlepszymi strażnikami tej konstytucji.

Słusznie stwierdziła posłanka Kłuszyńska, że najlepsza ustawa konstytucyjna może być zniszczona przez złych wykonawców. Tego dnia, kiedy mordowano prezydenta Narutowicza, obowiązywała przecież w całej rozciągłości konstytucja z 1921 roku.

Obecnie nic nie buduje się na lodzie. Przyjęta i wprowadzona w życie ustawa umożliwi dalszy rozkwit ładu i porządku w nowej, polskiej rzeczywistości.

„Mała Konstytucja" to stopienie w jedną logiczną całość dwóch elementów: demokratycznych tradycji konstytucyjnych oraz nowych ustrojowych.

Wkroczyliśmy w okres oparty na zrębach nowego ustroju, okres, który utrwali i rozszerzy zdobycze ludu pracy.

Z Sejmu

Dyskusja nad ustawą o amnestii

WARSZAWA (obsł. wł.). W dniu wczorajszym w Sejmie odbyła się dyskusja nad projektem ustawy o amnestii.

Projekt referował poseł Sokorski, który stwierdził, że jest to druga na przestrzeni naszego życia państwowego od chwili odzyskania niepodległości ustawa o amnestii. Jest ona najszersza z dotychczas znanych tego rodzaju ustaw, i obejmuje przestępców w kraju oraz poza jego granicami.

Projektodawcom przyświecał cel dania możności powrotu do życia uczciwego wszystkim tym, którzy zbłądzili. Pod uwagę były brane dwa okresy: pierwszy — okres warunków powojennych do dnia 9 maja 1946 r., kiedy warunki życia sprzyjały przestępczości i drugi okres od tej daty kiedy życie nasze weszło na tory znormalizowane.

Z kolei referent podał kilka liczb i danych dotyczących tych, którzy skorzystają z łaski amnestii.

Na 7.573 więźniów karnych w dziedzinie przestępstw przeciwko Państwu i Demokracji z amnestii skorzysta całkowicie 4.645 więźniów, w połowie darowanie kary uzyska 2.343, o jedną trzecią będzie miało zmniejszoną karę 423. 65 więźniów uzyska zamianę kary dożywotniego więzienia na 15 lat więzienia. Pozostali z liczby ogólnej uzyskają zamianę kary śmierci na 15 lat więzienia.

Z 13.497 spraw będących w śledztwie z amnestii skorzysta okoł 90%. W tej liczbie około 7.000 t. j. mniejwięcej 60% zostanie zwolnionych natychmiast.

W dziedzinie przestępstw karnych pospolitych, na 12.926 przestępców 7.820 będzie miało darowaną karę całkowicie; 3.335 uzyska darowanie kary o połowę, 1.330 o jedną trzecią, 80 zamianę więzienia dożywotniego oraz 61 kary śmierci na 15 lat więzienia.

Ze spraw będących w śledztwie na 14.352 pięć tysięcy uzyska darowanie kary natychmiast.

Na ogólną liczbę 45.000 amnestionowanych 25.000 uzyska wolność natychmiast.

Nie skorzysta z łaski amnestii 158 przestępców oskarżonych i skazanych za szpiegostwo, 3.019 skazanych za współpracę z okupantem oraz ci, którzy popełnili przestępstwa fałszowania pieniędzy, spekulacji, potajemnego gorzelnictwa itp.

W sprawie projektu o amnestii w imieniu mniejszości sejmowej głos zabrał poseł Konwojski (PSL).

Straszliwy wybuch

NOWY JORK (obsł. wł.). W Los Angelos mieszkańcy zostali zaalarmowani straszliwym wybuchem, który spowodował wypadnięcie olbrzymiej ilości szyb w oknach oraz zniszczenie niektórych budynków.

Jak się okazało wybuch ten został spowodowany eksplozją radioaktywnej substancji zwanej radiobutem, która była przechowywana w jednym z laboratoriów.

Naskutek tego strasznego wybuchu zostało zabitych 80 osób, 500 zaś zostało rannych.

Władze podjęły śledztwo dla ustalenia przyczyny eksplozji.

Organizacja hitlerowska w Ameryce

ATLANTA (obsł. wł.)., W stanie Georgia działa amerykańska organizacja hitlerowska.

Przewódcą tej organizacji jest niejaki Burke, który jest stosunkowo popularny wśród okolicznych farmerów i właścicieli posiadłości.

Organizacja ta opiera swój program na hitlerowskim „Mein Kampf" i ma za zadanie walkę rasistowską z murzynami. Do tego celu służą jej tak zwane oddziały brunatne, które są zorganizowane na wzór SA.

Członkowie tej organizacji witają się pozdrowieniem „Ave Burke" i jak dotychczas cieszą się zupełną bezkarnością.

Zmniejszenie podatku

WARSZAWA (obsł. wł.). Ministerstwo Skarbu w zrozumieniu doniosłości sprawy przewidziało daleko idące ulgi podatkowe przy dochodach osiągniętych przez prace naukowe napisane w latach 1945, 1946 i 1947.

Obecnie Ministerstwo Skarbu obniża podatek dochodowy osiągnięty w latach 1946 i 1947 za prace w dziedzinie literatury, beletrystyki i publicystyki.

Ulgi 50-procentowe będą się odnosiły do wszystkich tych prac, które zostaną uznane za wartościowe dla życia kulturalnego narodu. W wyjątkowych wypadkach będą przyznawane ulgi sięgające powyżej 50%.

Eksplozja gazu

BYTOM. 21. 2. Przy ul. Wrocławskiej w Bytomiu, w budynku będącym własnością Bytomskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego nastąpił gwałtowny wybuch gazu.

Mieszkanka tego domu Mosyrerowa oraz przebywający w chwili wybuchu w piwnicy Stanisław Twardowski zostali zabici. Kilka osób zostało rannych.

Stacje rybne bez węgla

LONDYN (obsł. wł.). Naskutek kryzysu węglowego, jaki wytworzył się w Anglii zostały pozbawione węgla liczne stacje rybackie.

Ostatnio skutki tego kryzysu odczuły polskie stacje rybne, znajdujące się w portach brytyjskich, które musiały przerwać swoje prace.

Atmosfera porozumienia

LONDYN (obsł. wł.). Na wczorajszym posiedzeniu zastępców ministrów spraw zagranicznych osiągnięto porozumienie w sprawie udziału mniejszych państw w konferencji w sprawie traktatu pokojowego z Niemcami.

Postanowiono powołać 4 komisje, które będą rozpatrywać zagadnienia o charakterze informacyjno-doradczym, spraw terytorialnych, zagadnień rozbrojenia oraz demilitaryzacji.

Następnie zastępcy ministrów uzgodnili siedem klauzul dotyczących traktatu pokojowego z Austrią, pozostawiając pozostałych osiem, odnośnie gwarancji niepodległości Austrii przekazać na posiedzenie ministrów spraw zagranicznych Wielkich Mocarstw.

Minister Jan Dąb Kocioł

Dotychczasowy wojewoda łódzki, obecnie minister Rolnictwa i Reform Rolnych, Jan Dąb-Kocioł urodził się w roku 1898, jako syn trzymorgowego chłopa. Wyjątkowy upór i chęć zdobycia wiedzy sprawiły, że zdołał ukończyć wyższe studia, mimo poważnych trudności materialnych. Trudności te nie oderwały go jednak od pracy społecznej, gdyż już jako student należał do Akademickiego Koła Stronnictwa Ludowego i pracował jako instruktor wiejski. Przeszkadzało mu to w karierze. Nawet ze skromnej posady na Wołyniu został zwolniony za zorganizowanie młodzieży wiejskiej, po czym przeniósł się do Warszawy, gdzie postanowił poświęcić się pracy pisarskiej.

W okresie okupacji Jan Dąb-Kocioł przejawia znowu wzmożoną aktywność na wsi. Mimo zakazu — zakłada spółdzielnie. Czynny jest w Stronnictwie Ludowym. Jako komendant Batalionów Chłopskich walczy wspólnie z oddziałami Armii Ludowej przeciwko okupantowi, a na polecenie Krajowej Rady Narodowej— organizuje terenowe Rady Narodowe w woj. łódzkim. Współpracuje w redakcji „Informatora", pisma podziemnego Woj. Rady Narodowej.

W okresie partyzanckim znany jest pod nazwiskiem „Dąb". Jeszcze w czasie okupacji zostaje wybrany posłem do KRN, a stanowisko wojewody łódzkiego objął w czasie trwania wojny. Jan Dąb - Kocioł jest prezesem Zarządu Wojewódzkiego i członkiem NKW Stronnictwa Ludowego.

Zatarg albańsko brytyjski

NOWY JORK (obsł. wł.). Rada Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych rozpatrywała w dalszym ciągu sprawę zatargu albańsko-brytyjskiego.

Delegat Albanii stwierdził, że zachowanie się floty brytyjskiej w pobliżu wybrzeży Albanii było prowokacyjne, a działa okrętowe zostały skierowane ku lądowi.

Delegat albański zwrócił również uwagę na zachowanie się floty greckiej, która znajdowała się w tym czasie w pobliżu.

Dyskusja w tej sprawie trwa nadal.

Jako drugi punkt obrad Rady Bezpieczeństwa, w dniu wczorajszym były rozpatrywane poprawki zgłoszone przez delegata Związku Radzieckiego w sprawie kontroli energii atomowej.

Przekazanie władzy nad Indiami

LONDYN (obsł. wł.). Premier brytyjski Attlee podał do wiadomości, że Wielka Brytania postanowiła przekazać władzę w Indiach w ręce ludności hinduskiej.

Termin przekazania został wyznaczony do czerwca 1948 roku.

Premier Attlee zwrócił się z apelem do ludności hinduskiej, by wytrwali w zgodzie i w wspólnym wysiłku uzyskali możność utrwalenia spokoju w Indiach. Rząd brytyjski spodziewa się, że nie będzie zmuszony do jakiejkolwiek interwencji na skutek nieporozumień.

Jak donoszą z New Delhi wiadomość ta została przyjęta przychylnie przez liczne ugrupowania ludności hinduskiej.

Na posiedzeniu Izby Gmin premier Attlee podał do wiadomości o zmianie na stanowisku wicekróla Indii. Stanowisko to po generale Wawellu ma objąć Mountbaton.

W toku dyskusji, która miała kilkakrotnie przebieg burzliwy, Churchill zwrócił się do premiera z zapytaniem, jakie były przyczyny zmiany na stanowisku wicekróla Indii.

W odpowiedzi na interpelację premier Attlee zwrócił uwagę, że również Churchill, w czasie piastowania urzędu premiera przeprowadzał zmiany na stanowiskach i nie tłumaczył się z dokonanych posunięć.

Zaproszenie Kanady

OTTAWA (obsł. wł.). Rząd kanadyjski otrzymał oficjalne zaproszenie do wzięcia udziału w konferencji dotyczącej omówienia spraw technicznych odnośnie traktatów pokojowych.

Zaproszenie to jest zadośćuczynieniem w związku z zastrzeżeniem, które uczynił rząd kanadyjski co do swego udziału w konferencji pokojowej.

Angielska Biała Księga

LONDYN (obsł. wł.). Rząd angielski ma ogłosić w najbliższych dniach Białą Księgę, w której zostaną umieszczone propozycje wysunięte przez rząd brytyjski w sprawie Palestyny oraz propozycje arabskie w tej sprawie.

Rząd brytyjski uważa, że opublikowanie tej Księgi będzie stanowić uzasadnienie przekazania sprawy Palestyny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Manewry amerykańskie

NOWY JORK (obsł. wł.). Na Oceanie Spokojnym odbędą się w najbliższym czasie wielkie manewry amerykańskiej floty wojennej.

Hoes w Warszawie

WARSZAWA (obsł. wł.). W dniu wczorajszym do więzienia Mokotowskiego został przewieziony Rudolf Hoes, komendant obozu w Oświęcimiu.

Akt oskarżenia obejmujący 100 stron pisma maszynowego, w tłumaczeniu niemieckim zostanie doręczony oskarżonemu w najbliższych dniach.

Proces rozpocznie się od dnia 11 marca roku bieżącego.

Hoes jest oskarżony o spowodowanie śmierci 4 milionów 312 tysięcy osób. Rozprawie przewodniczyć będzie sędzia Najwyższego Trybunału Narodowego — prezes Elmer. Oskarżenie wnoszą prokuratorzy dr Taśeusz Cyprian i Mieczysław Siewierski. Obrońca zostanie wyznaczony z urzędu. Do rozprawy powołano 50 świadków, w tym wielu cudzoziemców.

Zaznaczyć należy, że dla przyśpieszenia procesu, który trwać będzie około trzech tygodni, prokuratorzy zrezygnowali z licznych zgłaszających się masowo świadków. Oskarżenie zostanie oparte na najbardziej rzeczowych i zasadniczych dowodach.

Posiadane przez prokuraturę dokumenty budzą grozę wymową okrucieństwa dokonanych przez oskarżonego czynów.

Na rozprawę mają przybyć liczni obserwatorzy państw zagranicznych.

Proces ten budzi olbrzymie zainteresowanie ze względu na potworność zarzutów oraz szeroką skalę przestępstw Hoesa, który był komendantem obozu, gdzie ginęli obywatele wielu państw męczeni w okrutny sposób.

Strajk robotników w fabryce w Wawrze zakończony

WARSZAWA. PAP. Strajk okupacyjny pracowników prywatnej fabryki pierników i cukierków pod firmą M. Wiśniewski w Wawrze zakończył się w dniu dzisiejszym całkowitym zwycięstwem pracowników, do czego w dużym stopniu przyczyniła się interwencja przedstawicieli ruchu zawodowego.

Właściciel fabryki chciał zlikwidować dział produkcji herbatników i pierników, uważając, że większe dochody przynosi mu produkcja karmelków. Decyzję tę powziął wbrew interesom zarówno zakładu pracy, jak i robotników, którzy dowiedli, że wytworczość herbatników stanowi podstawę rozwoju fabryki.

Na miejsce zatargu udali się przedstawiciel Warszawskiej Rady Związków Zawodowych ob. Sokołowski oraz sekretarz Zw. Zaw. Pracowników Przemysłu Spożywczego ob. Urbański. W rezultacie rozmów właściciel fabryki przyjął wszystkie postulaty pracownicze i wypłacił pełne zarobki za okres wstrzymania pracy oraz za okres strajku okupacyjnego. Fabryka przystąpiła do pełnej produkcji, nikt z pracowników nie został zwolniony.

Zwycięstwo robotników jest wynikiem jednolitej postawy oraz działania w ścisłym porozumieniu z organizacjami ruchu zawodowego.

O nowe możliwości

LONDYN (obsł. wł.). W piśmie angielskim „Yorkshire Post" jeden z korespondentów zamieścił artykuł, w którym podkreśla, że w najbliższym czasie Wielka Brytania będzie ratyfikować układ handlowy polsko-angielski, zawarty w lipcu roku ub.

Autor artykułu zwraca uwagę na fakt, że intencją ratyfikowania tego traktatu jest dążenie ministra Bevina do stworzenia nowych możliwości w polsko-angielskich stosunkach.

Czy wiecie, że

✠ 33 tysiące osób zginęło w Polsce od 1 lutego 1945 wskutek wypadków samochodowych.

✠ Zarząd miasta Sztokholm chce zaproponować zorganizowanie igrzysk olimpijskich w roku 1952.

✠ W miasteczku Lebuc, w Kanadzie rozpoczął się run na pola naftowe.

✠ Państwowa fabryka zegarów w Łodzi rozpocznie w najbliższym czasie produkcję budzików.

✠ Brygady młodzieży jugosłowiańskiej przystąpią wkrótce do budowy linii kolejowej Sarajewo—Szamac.

✠ Niemiecki socjal demokrata Erich Harp oznajmił: „jeżeli Dania nie chce pozwolić nam na osiedlenie uchodźców w Szlezwik-Holsztynie — powinna dopomóc nam do zachowania naszych prowincyj wschodnich (?!)

✠ Kuter duński ugrzązł w lodach niedaleko portu Władysławowo.

✠ Robotnicy budowlani w Stanach Zjednoczonych rozpoczęli strajk domagając się podwyżki płac i 7-godzinnego dnia pracy.

✠ W pobliżu Michigan City podczas zderzenia pociągu elektrycznego z autobusem zginęło 15 osób.

✠ Wskutek strajku 40 tysięcy robotników handel i przemysł w Rangunie zamarł całkowicie.

✠ Meksyk weźmie udział w Targach Poznańskich.

✠ Na Morawach i w Słowacji powstały olbrzymie zaspy śnieżne. (c.)

Pożyczki dla Findlandii

HELSINKI (obsł. wł.). Rząd Stanów Zjednoczonych postanowił udzielić Finlandii dwóch pożyczek.

Pierwsza z nich ma wynosić 80 milionów dolarów i ma być przeznaczona na zakup chemikalii oraz maszyn z terminem spłacenia jej w r. 1958.

Druga pożyczka w wysokości 10 milionów dolarów ma być przeznaczona na zakup środków żywności.

Wznowienie procesu Fiszera

WARSZAWA (obsł. wł.). W dniu wczorajszym, o godzinie 12-ej został wznowiony proces Fiszera, Daumego i innych.

Jako pierwszy głos zabrał obrońca Fiszera adwokat Chmurski.

Budżet brytyjski

LONDYN (obsł. wł.). W uchwalonym budżecie angielskim na rok 1947 po stronie wydatków administracyjnych widnieje pozycja 1 miliard 970 milionów funtów szterlingów.

Na wydatki wojskowe przeznaczono 989 milionów funtów szterlingów.

O biedującej młodzieży szkolnej

Niemałym zaszczytem Włocławka jest duża ilość szkół, różnych typów i stopni. Pocieszający to objaw, że samo miasto i okolice posiadają tyle zapału do wiedzy.

Warunki jednak w jakich pewna część młodzieży pracuje są poniżej wszelkiej krytyki.

Z braku tanich stancji i internatów, lub w ogóle z braku miejsca w nich, młodzież musi dojeżdżać koleją. Niektórzy spod Kutna, inni z bliższych miasteczek. Są i tacy, co zanim dostaną się do rannego pociągu muszą ze wsi do stacji kolejowej przejść 5 km.

Po lekcjach pociąg odchodzi dopiero o godz. 16. W szkole zostać nie można: przychodzą popołudniowe klasy. Zamiast przygotowania lekcji następuje — bez ciepłego obiadu — czekanie na hałaśliwym dworcu.

Ani na wychowanie, ani na postępy w nauce ten tryb codzienny życia najmniej dodatnio nie wpływa.

A jak jest na stancjach?

Weźmy jedną na przykład. Niewielki pokoik (34,4 m³) zamieszkuje aż 6 starszych uczniów. Na osobę przypada zatem tylko 5,6 m³ powietrza. Powierzchnia jedynego okna wynosi 1,08 m². Jasna rzecz — budowniczy nie przypuszczał, że kiedykolwiek na strychu będą mieszkać uczniowie Liceum Pedagogicznego.

A umeblowanie pokoju?

W ogóle o takim mówić bez ironii nie można. Na 6 osób — 2 krzesła. Zresztą po co? Przy chwiejącym się stole zdoła usiąść do pracy piśmiennej zaledwie 3 uczniów. Inni, wyczekując swojej kolejki, stoją w miejscu, bo przecież, po rozsypanych 2-ch gromadach węgla pod łóżkiem i obok łóżek, chodzić nie będą.

Adres takiej stancji jest mi znany i zawsze mogę nim służyć.

Węgiel można byłoby wyrzucić do sąsiedniego strychu, lecz i tam mieszkają uczniowie. O tyle w gorszych warunkach, że podczas deszczów cieknie im na głowę z dziurawego sufitu.

Książki i zeszyty znajdują swe pomieszczenie w walizkach lub łóżkach. Raczej w tych ostatnich, bo walizki zapełnione są żywnością. Walizę taka lub koszyk napełnia się na wsi u rodziców w niedzielę, by żywność na cały tydzień starczyło. Mieszkańcy „stancji" na obiady nigdzie zasadniczo nie chodzą, a jedyną ciepłą strawę stanowi kawa własnoręcznie przygotowana.

Mieszkańcy powyższej stancji są starannymi uczniami, a jako przyszli nauczyciele szczególnie zasługują na lepsze mieszkanie. *S. P.*

LIPNO.

ZJAZD OPIEKUNÓW.

W Lipnie, dnia 5 lutego br. odbył się pierwszy po wojnie zjazd Opiekunów Kół Młodzieży PCK pow. lipnowskiego. Pomimo złych warunków atmosferycznych, oraz braku środków komunikacyjnych, frekwencja zadawalająca.

Obecnych na zjeździe 34 Opiekunów Kół Mł. PCK.

Zjazd poświęcony był zagadnieniom pracy w Kołach Mł. PCK. Omówiono szczegółowo pracę poszczególnych stopni, zwrócono specjalną uwagę na korespondencję międzyszkolną, zagraniczną, prowadzoną przez Koła Mł. PCK.

Na zjeździe tym uchwalono, że przy pomocy Kół Mł. PCK całego powiatu, Oddział w miesiącach letnich prowadzić będzie półkolonie dla najbiedniejszych dzieci Lipna.

W ożywionej dyskusji uzgodniono cały szereg spraw natury administr.-organizacyjnej.

Swą rzetelną pracą w imię miłości bliźniego, zyskują Koła Mł. PCK uznanie nie tylko władz zwierzchnich, lecz i miejscowego społeczeństwa. (im.)

INOWROCŁAW.

23.500 ZŁOTYCH.

Przykra rzecz wydarzyła się w Inowrocławiu przy ul. Dworcowej, gdzie zamieszkiwała ob. Krzemińska.

Znajomy jej Pierges, wyjeżdżając służbowo do Warszawy pozostawił pod opieką kwotę 248 tysięcy złotych, które ob. Krzemińska przechowywała starannie w szafie w czterech paczkach.

Będąc zmuszona wyjść z domu zamknęła szafę, pozostawiając w mieszkaniu zatrudnioną u niej Kazimierę Pawłowską.

Po powrocie do domu Krzemińska zauważyła dziwne zdenerwowanie Pawłowskiej, i wobec tego przeliczyła pieniądze w szafie. Okazało się, że brakowało 23.500 złotych.

Oskarżona Kazimiera Pawłowska do zarzucanej jej kradzieży nie przyznała się.

Sąd jednak nie miał wątpliwości co do osoby sprawcy i dlatego skazał Pawłowską na 2 lata i 6 mies. więzienia, pozbawiając ją praw obywatelskich na przeciąg lat 6. (w.)

Rzeczy ciekawe

DZIWNY PTAK.

W Australii żyje ptak, który posiada dziób o właściwości świecenia w półmroku.

Badania naukowe wykazały, że na dziobie ptaka znajdują się niebieskie wyrostki, które silnie skupiają światło i odbijają je.

Właściwość ta ma następujące praktyczne zastosowanie. Ptaki tego gatunku budują gniazda tak, iż posiada ono jedynie wąskie przejście. Gdy matka przylatuje do gniazda z pożywieniem, świecące dzioby piskląt ułatwiają jej znacznie orientację przy karmieniu. (c.).

KARTOFLE.

Istnieje u nas mylne mniemanie, że nazwa kartofel została zapożyczona z niemieckiego. Tymczasem rzecz przedstawia się odmiennie.

W XVI wieku przywiózł je z Peru pewien okręt wenecki do Włoch, gdzie zostały one nazwane „tartofolli".

Z Włoch dostały się one do Hiszpanii, następnie do Anglii, skąd przewieziono je do Francji i Belgii.

Przez dłuższy czas służyły one wyłącznie za pożywienie zwierząt domowych. Istniał nawet przesąd, że są one rozsadnikiem trądu.

Dopiero w roku 1772, podczas klęski nieurodzaju Akademia w Besançon, we Francji wyznaczyła nagrodę za wskazanie ziemiopłodów, które zastąpiłyby zboże. Uczynił to Parmentier wskazując kartofle.

W Polsce ziemniaki ukazały się za czasów Stanisława Augusta. (c.).

PIERWSZY PANCERNIK.

Pierwszy pancernik został zbudowany w Anglii. Posiadał on pojemność 18 tysięcy ton.

Wkrótce po tym do budowy podobnego pancernika przystąpiły Niemcy, a w dwa lata po tym, to jest w 1907 roku Stany Zjednoczone zbudowały drednought zwany „Delawar". Długość jego wynosiła 157 metrów, szerokość — 25,9 mtr. a zanurzenie 8,23 mtr. Pojemność zaś 22 tysiące ton. Wkrótce po tym Amerykanie zbudowali następny o pojemności 30 tysięcy ton. (c.).

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

PRZEDSTAWIENIE AMATORSKIE.

Staraniem szkoły powszechnej odbyło się tu przedstawienie amatorskie w wykonaniu dzieci szkoły. Odegrano sztuczkę p.t. „Zaczarowana fujarka". Reżyserowała ob. Skowrońska. Przedstawienie cieszyło się wielką sympatią a małych wykonawców obdarowano hucznymi oklaskami.

Dochód z przedstawienia przeznaczono na zakup pomocy naukowych. (at.)

Pow. lipnowski

CHALIN

ŚWIĘTOKRADCA.

Znany był ludności polskiej na terenie naszej wsi niejaki Antoni Krzysztoforski. W czasie okupacji zapomniał o polskim pochodzeniu, zapisał się na „volksliste", wstąpił do SA, bił spotykanych Polaków, zabraniał mówić po polsku, przeprowadzał rewizje w domach polskich, zrywał ze ścian obrazy świętych, które rzucał na podłogę, łamał i deptał.

Jak się dowiadujemy Krzysztoforski w najbliższym czasie stanie przed Sądem Okręgowym we Włocławku. (at.)

Zamach na Kutscherę

II.

„Kruszynka" podprowadza wszystkich chłopców pod miejsce wykonania. Wspaniały to był widok! Sześciu młodych ludzi, stojących dotychczas każdy oddzielnie, w pewnym momencie rusza jednocześnie gęsiego, jeden za drugim.

Wszyscy zwolna rozpinamy jesionki, by schwycenie pistoletu nie przedstawiało żadnych trudności. Samochód zwolna robił łuk, chłopcy zbliżają się do miejsca akcji, wóz z Kutscherą jedzie z pełną szybkością.

W tym momencie nadjeżdża całą parą i skręca do budynku żandarmerii w al. Ujazdowskie 23.

„Miś" zajeżdża drogę. Samochód Kutschery staje, by wóz „Misia" przepuścić. Ten jednak nie przejeżdża. Auto Kutschery rusza. „M's" jest jednak na miejscu, daje gazu i zastępuje drogę. Oba auta stoją.

Moment ten wykorzystuje „Lot" błyskawicznie. Wyjmuje pistolet i strzela do samochodu nieprzyjaciela. „Kruszynka" idący na czele pozostałych chłopców, podrywa się natychmiast na odgłos strzałów, ogromnymi krokami, jak przystało na jego długie nogi, mija wartownika, stojącego przy budynku a mierzącego z pistoletu do „Lota" w chwili, gdy miał oddać serię, wpada mu na muchę „Kruszynka", biegnący do samochodu Kutschery z wyciągniętym pistoletem.

Dezorientację wartownika wykorzystuje „Juno", biegnący tuż za „Kruszynką". Pakuje wartownikowi serię w brzuch, z miejsca kładąc go trupem. „Olbrzymek" i „Cichy" są na swoich miejscach i prażą na wszystkie strony. „Ali" pędzi ze swoimi „filipinkami". „Kruszynka" mija wartownika i wpada na jezdnię, biegnąc co sił do samochodu.

W tej chwili z samochodu wyskakuje adiutant z dymiącym pistoletem po oddanym strzale do „Lota". Nie zdążył jednak zejść ze stopnia, gdy „Kruszynka" z pozycji biegnącej pakuje mu niezawodną serię w brzuch, zabijając z miejsca.

Niemcy zorientowali się w sytuacji i rozpoczęli morderczy ogień z okien budynku żandamerii. Wskutek gęstego obstrzału z budynku i z innych stron „Ali", „Lot", „Cichy" i „Olbrzymek" zostają ranni. Sytuacja staje się groźna.

„Kruszynka" po zabiciu adiutanta przebiega do przodu maski samochodu, oddaje krótką serię, dobiega następnie do drzwi samochodu, staje na stopniach i oddaje z bezpośredniej bliskości serię z około dwudziestu sztuk „pestek" w brzuch generała. Kutschera rękami zakrywa twarz.

W tej chwili nadbiega z dwoma krótkimi pistoletami „Miś", który właśnie rzucił „filipinkę" w stronę ulicy Piusa. i oddaje jeszcze jeden strzał do generała. „Kruszynka" zawiesza pistolet, otwiera drzwi wozu i całą siłą wyrzuca Kutscherę na bruk. Upoważ się z ledwością, gdyż zbir mocno był zaparty w szoferce.

„Kruszynka", klęcząc nad trupem generała, „robi" mu kieszenie. Nie ma nic. Wstaje, woła „gotowe" i biegnie, ewakuuje się wraz z „Olbrzymkiem" po drodze, ostrzeliwując się mocno.

W międzyczasie z bramy wybiegło kilkunastu SS-manów z bronią gotową do strzału. Całą tę grupę — nie wykazując zresztą odwagi — likwiduje „Sokół" jedną „filipinką". Za parę sekund nadjechały samochody, do których szczęśliwie dostają się „Kruszynka" i „Olbrzymek" oraz pozostali ranni. „Juno" stoi za samochodami i strzela jeszcze do żandarmów stojących koło al. Róż. „Kruszynka" wsiada do pierwszego wozu — do „Bruna", „Olbrzymek" wczołguje się do samochodu „Sokoła". Gotowe. Samochody zwolna ruszają. „Juno" wskakuje do wozu „Sokoła". Wszyscy oddychają z ulgą. Oberkat Warszawy zginął.

Jeden z samochodów z rannymi pomknął do szpitala Maltańskiego, gdzie zostają również „Olbrzymek" i „Miś", pozostali jadą na Pragę. Na moście Kierbedzia napotykają silny oddział żandarmerii.

Są dwa wyjścia — oddać się w ręce gestapo lub też skończyć z sobą. Obaj wybierają to drugie. Plując ostatnimi nabojami, zbliżają się do burty. Zrzucają jesionki, ostatnie westchnienie — i dwa ciała zawieszone w przestrzeni między mostem a Wisłą. Plusk i fontanna wody wskazały, że dosięgneli już nowierzchni. Po chwili zniknęli w wodzie. Żandarmi przestali strzelać. Nastała niesamowita cisza.

Nawet i w tych duszach łotrów znalazł się podziw dla tak wielkiego bohaterstwa".

Kronika Włocławka

SOBOTA
22
lutego

Kalend. Rzym.-Kat. — Katedry św. Piotra w Ant.
Kalendarzyk Słowiański — Wracisława.
Wschód słońca 6.40 — zachód 17.09.
Dyżur lekarza Ubezpieczalni Społecznej nocny: dr Brejer Roman, Brzeska 15.
Dnia 23.2. dyżur nocny: dr Górska H., Kraszewskiego 36. Dyżur dzienny: dr Adamiec Józef, Cyganka 10.
Apteka dyżurna: ul. Warszawska 3.
Karetka PCK tel. 15-41 — Przedmiejska 1.
Milicja Obywatelska — tel. 10-59 i 11-02.
Straż Pożarna tel. 12-34.
Kino „BAŁTYK" — Zakazane piosenki.
Seanse: 16, 18, 20.
Kino „Polonia" — Klatka słowicza, film franc.

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
dnia 23.2. UPIORY o godz. 16 i 20.

W lusterku

W teatrze

W teatrze naszym tam i tu
ktoś posiada passepartout;
razem nawet sporą ilość,
trudno zliczyć jest ich tyle.

Owszem, godzę się z zasadą,
że niektóre dać wypada;
lecz że jest ich cała masa,
cierpi na tym teatru kasa.

AGAPIT.

OPIEKA SPOŁECZNA DZIAŁA.

W styczniu r. b. Kuchnia Ludowa Opieki Społecznej wydała 14.864 obiadów, koszt których wyniósł według cen sztywnych 19.821 zł. Matki karmiące i ciężarne otrzymały 60 specjalnych bonów żywnościowych. 320 najbiedniejszych rodzin otrzymało po 50 kg węgla.

W świetlicy dla dzieci w okresie od jej uruchomienia do dnia 31 stycznia r. b. wydano dzieciom 211 porcji śniadaniowych, 485 porcji obiadowych i 425 kolacji.

Miejski Komitet Opieki Społecznej oczekuje od społeczeństwa, że zwłaszcza obecnie w okresie ciężkiej zimy ofiarność wzrośnie, a to pozwoli ludziom stojącym na czele Komitetu przynieść możliwą w ich granicach jak najdalej idącą opiekę. (at.)

WIECZÓR ARTYSTYCZNY.

Staraniem Samorządu Uczniowskiego Państw. Gimn. Przemysłu Kawowego we Włocławku dziś o godz. 17 w teatrze Ziemi Kujawskiej odbędzie się wieczór Słowa, Pieśni i Muzyki. Udział wezmą: red. Czesław Andrzejkowicz (utwory własne), chór Państwowych Średnich Szkół Technicznych i zespół Muzyczny Pracowników Fabryki Bohma.

Całkowity dochód przeznacza się na pomoc materialną młodzieży.

Czytajcie Gazetę Kujawską

UWADZE BEZDZIETNYM RODZINOM.

Wobec licznych zgłoszeń rodzin bezdzietnych, chętnych do przyjęcia dzieci sierot na własne wzgl. na wychowanie, PCK. Oddział w Włocławku zwrócił się do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu o udzielenie bliższych danych w tej sprawie.

Obecnie PCK. otrzymał odpowiedź, że Kuratorium w Toruniu organizuje Dziecięcy Dom Rozdzielczy przy ul. Kopernika 9, gdzie dzieci przed oddaniem rodzinom na wychowanie czy adoptację poddane będą badaniom psychologicznym i zdrowotnym. Dzieci w wieku od lat 3 będą mogły być oddawane do rodzin począwszy od marca br.

Rodziny, które pragną przyjąć dzieci, zechcą złożyć zgłoszenia w Inspektoracie Szkolnym, podając motywy, które skłaniają je do przyjęcia dziecka, oraz warunki jakim ma ono odpowiadać (wiek, płeć, uzdolnienia, wygląd itp.).

W tymże czasie PCK. Piusa XI nr. 8 rejestruje osoby, które podania takie w Inspektoracie Szkolnym złożyły.

BIEG NARCIARSKI.

Sekcje narciarskie G.K.S. „Zryw" przy P.S.S.T. i K.S.Z.W. „Zryw" przy Zjednoczonych Fabrykach Cykorii Bohm i Gleba, urządzają w dn. 23 lutego br. o godz. 12 Bieg Narciarski na trasie 6 km. Start i meta przy szkole powszechnej na Dolnym Szpetalu. Zapisy przyjmuje się o godzinie 11-ej w tej samej szkole w dniu zawodów.

MILICYJNY KLUB SPORTOWY.

W dniu 25. 2. (wtorek) b.r. o godzinie 18-ej w sali Rady Zw. Zawodowych ul. Słowackiego nr. 1 odbędzie się zebranie organizacyjne Milicyjnego Klubu Sportowego „Start" przy Komendzie Miasta i Powiatu M. O. we Włocławku.

Przybycie członków obowiązkowe.

O przybycie na zebranie są również proszeni wszyscy niestowarzyszeni, a pragnący się zapisać na członków Klubu. (s.).

PRZYPOMINAMY.

Dzisiaj o godz. 16 w sali Miejskiej Rady Narodowej odbędzie się organizacyjne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa.

Dzisiaj o godz. 17 w lokalu własnym przy ul. Stodólnej 56a walne zebranie OMTUR.

* * *

Przypominamy, że jutro w niedzielę teatr Ziemi Kujawskiej wystawia premierę sztuki Ibsena „Upiory" w reżyserii Mieczysława Walewskiego.

Niewątpliwie treść utworu oraz dotychczasowe staranne wykonanie przez zespół sztuk poprzednich ściągnie publiczność na salę teatru w dniu premiery. (w.).

NOWY ZARZĄD PRAC. PRZEM. GASTRONOMICZNEGO.

Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomicznego zwołał do sali Powiatowej Rady Związków Zawodowych zebranie ogólne swych członków. Po rozpatrzeniu szeregu spraw organizacyjnych i wysłuchaniu referatu ob. Antoniego Wiśniewskiego p. t. „Zwycięstwo w wyborach", przystąpiono do wyboru nowych władz organizacji. Na prezesa powołano ob. W. Młodeckiego, na sekretarza — ob. Z. Ziemkiewicza i na skarbnika ob. A. Szachiewicza.

Nadesłane

Szanowny Panie Redaktorze!

Gdy Niemcy rozpoczęli ofensywę na Rosję, umieścili w różnych punktach naszego miasta tablice orientacyjne, które miały przesuwającym się wojskom ułatwić zwycięski pochód na wschód. Między innymi umieścili na ścianie domu przy ul. Brzeskiej nr. 1 tablicę drewnianą z wielką literą „S" oraz strzałkę, wskazującą kierunek na Plac Wolności, co miało pewnie oznaczać kierunek na Stalingrad. Wojna dawno się skończyła, Hitlera diabli wzięli, a tablica wisi sobie spokojnie dalej.

Czas chyba najwyższy, aby tę smutną pozostałość po „malarzu" usunąć i przesłać ewentualnie jego następcy Schumacherowi.

Obserwator.

Zawiadomienie

Zarząd Związku Zawodowych Muzyków zawiadamia swych członków, że wydane dotychczas legitymacje tymczasowe z dniem 1-go marca rb. tracą swą ważność. Od dnia 24-go lutego wydawane będą członkom w lokalu Związku w godz. od 10 do 12 legitymacje stałe, względnie specjalne zaświadczenia, uprawniające do wykonywania zawodu muzycznego.

Jednocześnie Zarząd komunikuje, iż w myśl zarządzenia Wydziału Kultury i Sztuki przy Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy L. dz. 81/47, tylko muzycy należący do Związku Zaw. Muzyków po weryfikacji i kwalifikacji są uprawnieni do udzielania lekcji muzyki oraz występów publicznych w celach zarobkowych.

W związku z powyższym, a także w celu załatwienia różnych spraw aktualnych, Zarząd wzywa swych członków na Zebranie Walne, które odbędzie się w niedzielę, dnia 23 lutego o godz. 10.30 w lokalu Związku przy ul. Karnkowskiego 13, Referat Kultury i Sztuki. Uchwały jakie zapadną na zebraniu, będą obowiązywały wszystkich członków.

(2687) ZA ZARZĄD: W. Niwiński.

Ogłoszenia drobne

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w g. 14-15 z wyj. świąt i dni przedśw. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.
E — 21113
DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.